

**ДОКЛАД
НА РЪКОВОДСТВОТО ЗА ДЕЙНОСТТА
НА УНИВЕРСИТЕСКА МНОГОПРОФИЛНА БОЛНИЦА ЗА АКТИВНО
ЛЕЧЕНИЕ
“Д-Р ГЕОРГИ СТРАНСКИ” ЕАД
2019 г.**

I. Увод

Устойчивото развитие на болницата продължава и през 2019 година. Наложените обеми на финансиране от страна на НЗОК, както и невъзможността за надвишаване на разкритите легла по звена, оказаха влияние върху резултатите, реализирани от УМБАЛ „Д-р Георги Странски” ЕАД. Въпреки това, колективът и ръководството продължиха интензивното развитие на болницата и постигнаха много добри количествени и качествени показатели на дейността.

II. Дейност на диагностично – консултативен блок

Дейност на приемните кабинети

През 2019 г. в Диагностично – консултативния блок са извършени 136 148 прегледа - с 1 613 по - малко от 2018 година. Отработени 58 714 часа - с 322 повече от 2018 г. Часовата натовареност се понижава и е 2,32 прегледа на час, спрямо 2,36 прегледа за 2018 г. Най-натоварени са били неврологичен, онкотерапевтичен и урологичен кабинети.

Структурата на проведените прегледи по насоченост и консултации в ДКБ е следната:

<i>Година</i>	<i>От ОПЛ</i>	<i>От ДКЦ</i>	<i>По желание</i>	<i>Консултации</i>
2017	15 968	22 678	8 782	86 644
2018	14 885	25 025	9 253	88 598
2019	16 410	24 545	7 105	88 088

Таблицата показва, че регистрираната в анализите за първото тримесечие, шестмесечието и деветмесечието тенденция, на повишение при пациентите насочените от ОПЛ, се запазва. Понижава се броя на пациентите, насочени от ДКЦ, по желание и за консултации.

През Спешно отделение са преминали 43 375 пациента спрямо 40 5755 за 2018 г. **Все по-малко пациенти търсят личния си лекар и предпочитат да посетят направо спешното отделение.** Голям е броят на неосигурените, потърсили медицинска помощ в това отделение. Хоспитализирани през Спешно отделение са 12 060 пациента или 27,8% от всички прегледани и 27,19% от приетите в болницата. За уточняване на диагнозите и за лечение на преминалите са направени 98 525 изследвания и консултации.

През 2019 година по спешност в болницата са приети общо 21 700 пациента – със 104 души повече от 2018 г. Това представлява 48,88% от всички, постъпили в стационара през 2019 г. От тях 16 266 са били приети до 6 час от възникване на здравния проблем спрямо 16 098 за 2018 г. До 12 час от възникване на здравен проблем са приети 2 301 души, до 24 час – 1 467 души и след 24 час – 1 666 души. С най-висока спешност са: клиниката по токсикология, клиника по инфекциозни болести, педиатрия и други.

Нараства делът на пациентите от други области, хоспитализирани в болницата. През 2019 г. в УМБАЛ „Д-р Георги Странски“ ЕАД са лекувани 13 187 пациенти от други области спрямо 13 307 за 2018 г. или със 120 по – малко.

В процентно отношение това представлява 29,67% от всички болни, напуснали стационара спрямо 29,34% за 2018 г. През годината са лекувани пациенти от всички области на Република България. Продължава тенденцията най-много да бъдат пациентите от Ловешка, В. Търновска, Врачанска и Габровска области. Общо от тези области са хоспитализирани 10 903 пациенти спрямо 11 215 през 2018 г. Над една четвърт от дейността на УМБАЛ „Д-р Георги Странски“ ЕАД е насочена за обслужване на други области. Най-много пациенти от други области са обслужвани в клиниката по хематология – 1 337, клиниката по урология – 959, отделението по химиотерапия – 941, клиниката по ортопедия – 798, клиниките по УНГ болести – 796 и други.

По клинична пътека са преминали 93,94% от болните извън района. От 656 пациенти, финансирани от други източници, по линия на Министерство на здравеопазването са минали 283 души – психиатрични и туберкулозни болни, както и болни с вируса на човешкия имунодефицит (HIV). Останалите 373 пациенти са били неосигурени или са отпаднали от финансиране по клинична пътека, най – често поради лечение преди това в друго лечебно заведение. Разходите по лечението на 141 души извън Плевенска област са били за тяхна сметка. Продължава приемът на неосигурени пациенти от други области с тежка патология, най-често доведени от роднини или приети по спешност от спешно приемно отделение.

Диагностично-лабораторна дейност

През 2019 г. в медико-диагностичните лаборатории на УМБАЛ „Д-р Георги Странски“ ЕАД са направени общо 1 037 974 изследвания от които 876 279 на лежачо болни /спрямо 828 589 за 2018 г./ и 161 695 на амбулаторни пациенти /спрямо 166 485 за 2018 г./. В тези изследвания са наблюдавани 2 898 634 показателя, със 248 610 повече спрямо 2018 година.

В МДЛ по клинична лаборатория са направени 897 618 клинично-лабораторни изследвания /спрямо 859 623 за 2018 г./ като са изследвани 2 713 833 показатели /спрямо 2 548 792 за 2018 г./.

В МДЛ по микробиология са изследвани общо 37 011 пациента – с 1 173 повече от 2018 г., а в имунологична лаборатория 10 659 пациента – с 1 303 повече. През звената за образна диагностика са преминали 63 185 пациенти с 1 826 повече от миналата година. В МДЛ по нуклеарна медицина са изследвани 3 968 пациента, а в МДЛ по паразитология са преминали 1 037 пациента.

В отделението по **обща и клинична патология** и в **цитологична лаборатория** са извършени 16 829 изследвания. В звената за **функционална диагностика** са извършени 52 743 прегледа, от които на хоспитализирани пациенти – 24 496.

III. Дейност на стационара

Количествени и качествени показатели на лечебната дейност

През 2019 година в УМБАЛ „Д-р Георги Странски“ ЕАД са преминали /имаше+постъпили/ 44 748 пациенти със 966 по - малко отколкото през 2018 г.

Стационарът са напуснали 44 449 пациенти, с 912 по - малко от 2018 г. Разпределението по пол е както следва: мъже 48,23% и жени 51,77%. Разпределението на напусналите стационара по възраст е следното: до 17 години са 6 933 /15,60%/, от 18 до 64 г. са 20 483 души /46,08%/ и над 65 г. са 17 033 души /38,32%/.

Структурата на напусналите пациенти по **местоживеене** показва, че от община Плевен са лекувани 19 593 пациенти – 44,08% /спрямо 45,97% за 2018 г./ от общият брой напуснали. От други общини на областта са 11 669 души спрямо 11 933 пациента през 2018 г. Контингентът от други области е 13 187 спрямо 12 277 души през 2018 г. или 29,67% от всички пациенти /ръст от 0,33%/. Болницата работи като междуобластна, с над една четвърт от ресурсите си.

Понижава се **използваемостта на легловия фонд**. За периода тя е 249,6 дни спрямо 257,72 дни за 2018 г. Използваемостта в проценти е 68,38% спрямо 70,88% за 2018 г. **Натоварване над 100%** има в отделение по **лъчелечение**. **Тринадесет клиники и отделения със 217 легла имат натоварване под 50%**, а други 15 с 292 легла са **натоварени между 50 и 70%**. Тези данни показват, че има възможности или за допълнително натоварване на въпросните звена или за **съкращаване** на легловата им база.

Продължава тенденцията на понижение в **средният престой** на болните в отделенията. През 2019 г. за УМБАЛ той е 5,37 дни спрямо 5,40 дни за 2018 г.

Средният оборот на едно легло леко се понижава от 47,87 болни за 2018 г. на 46,51 болни през 2019 г.

През 2019 г. в УМБАЛ „Д-р Георги Странски“ ЕАД преминалите болни /имаше и постъпили/ са общо 44 748 пациента. Проведените от тях **леглодни** са 240 139. След регистрираното повишение на **вътрешното движение на пациентите** през 2018 г., през 2019 г. се забелязва повишение на този показател. Преведени от едно в друго звено са 4 337 болни спрямо 4 204 през 2018 г.

Болничният леталитет нараства от 1,44% за 2018 г. на 1,58%. Въпреки лекото повишение, леталитетът е равен на средния за страната за многопрофилни болници. Утежняващ момент е увеличаване броя на пациентите над 65 години, които са със силно намалени възстановителни възможности. В тяхната група е и най-високия болничен леталитет. За периода са починали общо 704 болни спрямо 655 за 2018 г. Най-висок леталитет има в интензивните звена: ОАРИЛ – 125 души /113 за 2018 г./, САРИЛ – 81 /114 за 2018 г./, неврологична клиника – 93 /86 през 2018 г./, отделение по жлъчно-чернодробна и панкреатична хирургия – 67 /54 през 2018 г./.

В резултат от лечението, от изписаните 43 745 пациенти, са **оздравели** 6 654 болни /15,21% спрямо 14,88% за 2018 г./, **с подобрение** са изписани 35 117 пациента /80,28% спрямо 80,02% за 2018 г./, **без промени** в състоянието са 1 942 /4,40% спрямо 5,04% за 2018 г./ и **с влошаване** са 32 /0,07% при 0,06% през 2018 г./.

Най-много пациенти, изписани без промяна в състоянието има в отделение по химиотерапия, клиника по педиатрия, отделението по съдова хирургия и клиниката по ортопедия. Броят на изписаните без подобрение или с влошаване е един от индикаторите за качество на лечебния процес. От друга страна той е и индиректен показател за състоянието и тежестта на патологията с която постъпват болните за лечение.

Известно е, че за рехоспитализация НЗОК приема повторно постъпване на пациент по един и същ повод /диагноза или клинична пътека/ в рамките на 30 календарни дни. През 2019 г. броят им намалява и е 2 652 спрямо 3 507 болни през 2018 г. Това съставлява 5,97% от всички пациенти, напуснали стационара спрямо 7,73% за 2018 г. Върху рехоспитализациите влияе големият брой пациенти с хронични онкологични и хематологични заболявания – общо 2 000 болни. При тях не е възможно да бъде спазван едномесечният срок тъй като много често възникват рецидиви.

Ако се разгледат **рехоспитализациите в зависимост от характера на заболяването – остър или хроничен**, се получава друга клинична картина. При острите заболявания за рехоспитализация се приема повторното постъпване на пациента в болница в срок от 15 дена след първо изписване, а за хроничните заболявания този срок е 60 дни. Рехоспитализации са настъпили при 2,84% от острите заболявания при 2,75% за 2018 г. и при 12,37% от хроничните спрямо 12,35% за 2018 г. Изхождайки от факта, че не може да се разчита на адекватно извънболнично лечение след хоспитализацията на болните, трябва да се преосмисли и тенденцията за непрекъснато съкращаване на болничния престой. Много пациенти търсят директно отново болнична помощ през структурата на спешно приемно отделение, без да са

преминали по веригата на извънболничната помощ. Това води до повторна хоспитализация в нарушение на правилата на НЗОК.

По **клинични пътеки** през 2019 година в УМБАЛ „Д-р Георги Странски“ ЕАД са приети 41 072 пациента. Лекувани и изписани по клинични пътеки са 40 921 пациенти. Това представлява 92,06% от всички пациенти, напуснали стационара. **Отпадналите от клинични пътеки** по различни причини са 151 души, което е със 402 по – малко от 2018 г.

Лечението на 3 528 болни не е финансирано от НЗОК. Разпределението на болните, които не са преминали по клинична пътека през 2019 г., е следното: 1 403 пациенти с психично заболяване, 41 с туберкулоза и 10 с HIV за които заплаща МЗ. 489 души са регистрирани като преминали със заплащане. За 104 пациента, лекувани в отделение по професионални заболявания, болницата е получила финансиране от Министерство на труда и социалната политика, чрез **фонд „Условия на труд“**. Останалите 1 481 болни са били неосигурени, рехоспитализирани, неотговарящи или отпаднали по клинична пътека. Броят на тези болни е по – малък със 135 пациента спрямо 2018 г.

Оперативната активност се повишава през 2019 г. и е 77,85% спрямо 76,82% през 2018 г.

През 2019 година в хирургичните звена са лекувани и изписани 19 224 болни /при 18 966 за 2018 г./, или 43,25% от всички напуснали стационара /спрямо 41,81% през 2018 г./.

Броят на оперираните нараства с 396 болни спрямо 2018 г. и става 14 965 души. Оперираните пациенти представляват 33,67% от всички напуснали болницата при 32,12% за 2018 г. Те са пролежали 65 715 леглодни – 27,37% от всички проведени леглодни в болницата. С **най-висока хирургическа активност** – над 90% са клиниките по онкогинекология, ортопедия и урология и отделенията по гръдна и пластична хирургия.

Нараства броят на **спешно оперираните** - 6 606 за 2019 г. спрямо 6 101 през 2018 г. Те са 44,14% от всички оперирани спрямо 41,88% за 2018 г.

Средният оперативен период е 4,39 дни спрямо 4,64 дни през 2018 г.

Оперативният леталитет леко се повишава и е 1,03% спрямо 1,02% през 2018 г. В абсолютни числа починалите оперирани са 154 спрямо 149 болни през 2018 г.

Общо са извършени 15 730 операции, със 424 повече от операциите през 2018 г. На опериран болен се пада по 1,05 броя операции.

По сложност операциите се разпределят както следва: много сложна – 11,68% /при 10,72% за 2018 г./, сложна – 26,41% /27,98% за 2018 г./, средна – 46,97% /46,45% за 2018 г./ и малка – 14,94% /14,84% за 2018 г./. Общо много сложните и сложни операции са 38,09%. По вид на анестезията операциите са както следва: 8 810 с пълна анестезия и 6 920 с локална.

Преглед на някои тежки и социално-значими заболявания

Влошените социално – икономически условия и застаряването на населението закономерно водят до нарастване на тежките заболявания. Най-много са хоспитализациите в клас II "Новообразувания" – 5 866 спрямо 5 765 през 2018 г. следвани от клас X „Болести на дихателната система” – 4 859 спрямо 4 680 през 2018 г. и клас XI „Болести на храносмилателната система“ – 3 975 спрямо 4 099 през 2018 г. Възможни причини са преодоляване на конкуренцията на частните лечебни заведения и утвърждаването на град Плевен като основен център на здравеопазването в централна северна и северозападна България.

При **новообразуванията** са лекувани 4 115 случая на **злокачествени** /69,27% от всички/ срещу 4 044 /70,15%/ през 2018 г. Структурата на хоспитализациите показва най-висока честота при новообразувания на лимфни и кръвотворни органи – 1 497, на храносмилателни органи – 424, злокачествени новообразувания на кожата – 344, на пикочна система – 332, на дихателни органи и гръден кош – 280. При **доброкачествените новообразувания** хоспитализирани са 1 267 болни спрямо 1 194 случая през 2018 г. През 2019 г. на онкологично болните са проведени 1 573 лъчетерапевтични и 7 414 химиотерапевтични процедури.

През 2019 г. са лекувани 41 пациента с **туберкулоза**, от които 38 с туберкулоза на дихателните органи.

Диабет е лекуван при 671 пациента спрямо 689 за 2018 г. От тях с инсулинозависим диабет са били 202 болни спрямо 225 за 2018 г.

С **психиатрични заболявания** са били 1 406 случая, като при 605 диагнозата е била шизофрения. Следващата по честота диагноза е афективни разстройства, които са лекувани в 258 случая.

Сърдечната недостатъчност и мозъчносъдовите болести са най - честите диагнози в клас „**Болести на органите на кръвообращението**“. От тях са лекувани общо 2 153 пациента. С **инфаркт на миокарда** са хоспитализирани 55 болни, спрямо 42 през 2018 г. От хоспитализираните е починал 1 пациент или 1,82% леталитет.

Понижава се броя на хоспитализациите на болните с **инсулт** – 935 спрямо 1 019 за 2018 г. Нараства броят смъртността от инсулт. Починали са 140 от хоспитализираните, спрямо 154 за 2018 г. Намалява и леталитетът – 14,97% спрямо 15,11% за 2018 г.

Броят на **абортите** намалява – 232 спрямо 252 през 2018 г. Разпределението им по структура е: по желание – 157 /при 147 за 2018 г./, по медицински показания – 0 /при 3 за 2018 г./ и спонтанни – 75 /при 102 за 2018 г./.

През 2019 г. в болницата са регистрирани 1 042 **раждания** спрямо 1 169 за 2018 г. **Извън болницата са родили 11 жени**, които са приети заедно с новородените.

През 2019 г. броят на **живородените** в УМБАЛ „Д-р Георги Странски” ЕАД е 1 030. **Мъртворажданията** в болницата през 2019 г. са 12, спрямо 15 през 2018 г. В 363 случая като родоразрешителен метод е приложено “цезарово сечение” спрямо 396 за 2018 г.

През 2019 г. на **ХИВ** **позитивни** **пациенти** са извършени 391 амбулаторни прегледа. От тях 385 пациента са били на амбулаторно лечение и 6 на проследяване. 10 пациента със 77 леглодни са преминали през стационара.

В отделениято по **хемодиализа** са проведени общо 18 648 **диализи** /при 20 079 за 2018 г./. По структура проведените диализи са както следва: 15 779 на пациенти с ХБН, а 195 на пациенти с ОБН и обострена ХБН. Освен това са проведени 2 674 перитонеални диализи. Общо са диализирани 265 пациента, както следва с ХБН – 226, с ОБН – 38 и с обострена ХБН – 1. От пациентите с остра бъбречна недостатъчност 6 са били с интоксикация. Направен е траен съдов достъп на 202 пациенти. Броят на нововключените пациенти е 41 с ХБН и 38 с ОБН. Починали са 40 от лекуваните. Извършени са общо 222 оперативни процедури.

През 2019 година на 6 900 пациенти са проведени 113 712 процедури по **физиотерапия**. От всички пациенти, преминали през физиотерапия, 455 са били в стационара.

През 2019 г. съставите на **ТЕЛЖ** са разгледали и издали 10 955 експертни решения спрямо 10 704 за 2018 г.

Важен показател за качеството на лечебната дейност е броят на **вътреболничните инфекции**. През 2019 година са възникнали 653 случая - със 79 повече отколкото през 2018 г. Това представлява 1,46% от болните, напуснали стационара, спрямо 1,28 за 2018 г. На антибиотична терапия са били 18 482 пациента или 41,58% спрямо 40,73% от напусналите болни през 2018 г.

Друг показател за качество на лечебната дейност е **съвпадението на приемната и клинична диагноза**. През 2019 г. има понижение при този показател на 79,82% спрямо 81,53% през 2018 г.

През 2019 г. от общо 704 починали са **аутопсиран** 44 души или 6,25% спрямо 10,69% за 2018 г. Съвпаденията на клинична с патоанатомична диагноза се повишават и са 86,36% спрямо 81,43% за 2018 г.

IV. Основни показатели на лечебната дейност

Основните показатели за последните три години на болницата са следните /в лева/:

Параметър в лв.	2017 год.	2018 год.	2019 год.
Среден разход на легло	59 289.66	67 255.98	75 312.98
Среден разход на леглоден	229.90	266.32	306.98
Среден разход на преминал болен	1 255.31	1 427.82	1 629.98
Среден разход на храноден	2.46	3.12	3.38
Среден разход на лекарстводен	72.59	96.75	127.45

Може да се каже, че болницата е изпълнила заложените планови натурални и финансови показатели в бизнес плана за 2019 г.:

Показател	Планирано	Отчет
Среден брой болнични легла	963	962
Брой прегледи	170 393	136 148
Брой изследвания общо	960 000	179 523
Брой преминали болни	45 300	44 748
Брой болни по клинични пътеки	42 843	40 921
Приети по спешност	21 125	21 700
Брой проведени леглодни	240 096	240 139
Среден престой на болен	5.30	5.37
Използваемост на болн. легла в дни	256	249.6
Използваемост на болн. легла в %	70.32	68.38
Болничен леталитет	1.35	1,58
Оперативна активност в %	76,38	77.85
Стойност на преминал болен	1 498.79 лв.	1629.98 лв.
Стойност на леглоден	270.21 лв.	306.98 лв.
Стойност на лекарстводен	102.03 лв.	127.45 лв.
Стойност на храноден	2.87 лв.	3.38 лв.

V. Изводи

За колектива на УМБАЛ „Д-р Георги Странски“ ЕАД 2019 г. бе успешна година. Постигнати са добри количествени и качествени показатели на дейността. От направения отчет може да се изведат следните основни акценти за работата на болницата:

- ✓ Нарастващ дял на пациентите от други области – 29,67%;
- ✓ Висок дял хоспитализирани по спешност – 48,88%;
- ✓ Понижен брой напуснали стационара – 44449;
- ✓ Нарастване на диагностичната дейност;
- ✓ Повишена хирургическа активност.

Конкуренцията на частния сектор продължава да засяга кадровото обезпечаване на УМБАЛ. Подготвени специалисти предпочитат по-високото заплащане и относително по-спокойната работа в частните лечебни заведения.

Макар, че нараства процентът на преминалите по клинична пътека все още болницата търпи загуби от лечението на неосигурени или рехоспитализирани пациенти.

Като цяло може да се каже, че болницата решава организационно-лечебните проблеми и има устойчиво развитие.

Дата: 21.04.2020 г.

Плевен

Изпълнителен директор:

/Доц. д-р Цветан Луканов, дм/

